МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

DOI: https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національна академія педагогічних наук України
Міжнародна асоціація ректорів педагогічних університетів Європи
Благодійний фонд польсько-українського партнерства

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

Матеріали
Міжнародного форуму
. . .
16 лютого **2023**

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)
М 74

Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)

За загальною редакцією** академіка **В. П. Андрущенка

Редакційна колегія:

Віктор Андрущенко – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова *(голова редакційної колегії);*
Лєшек Корпоровіч – професор Яггелонського університету (Республіка Польща);
Роман Вернидуб – проректор з навчально-методичної роботи УДУ імені Михайла Драгоманова *(заступник голови редакційної колегії*);
Григорій Торбін – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова *(заступник голови редакційної колегії);*
Павло Горінов – в. о. директора навчально-наукового інституту права УДУ імені Михайла Драгоманова;
Володимир Євтух – декан факультету соціально-політичних наук УДУ імені Михайла Драгоманова;
Юрій Кондратьєв – директор Міждисциплінарного центру складних систем УДУ імені Михайла Драгоманова;
Микола Кириченко – директор Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
Лариса Лук'янова – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України;
Наталія Мозгова – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
Тарас Олефіренко – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
Василь Федоришин – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського УДУ імені Михайла Драгоманова;
Сергій Русаков – директор навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
Наталія Титова – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
Таміла Новіцька – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74 **Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу** : збірник матеріалів міжнародного форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02

© Автори статей, 2023
© Редакційна колегія, 2023
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

• поєднанням декількох освітніх предметів, технологій, дисциплін, результатом чого є певний продукт навчально-практичної діяльності;

• отриманням морального задоволення від зробленої роботи.

Під час проходження практики реалізуються потреби в представленні своїх результатів навчання у ході самостійного проведення залікових уроків, розробок презентацій, майстер-класів тощо. З цією метою студенти використовують весь свій багаж як теоретичних знань, так і практичного досвіду діяльності. У процесі навчально-педагогічної практики здобувачі освіти розвивають свою творчу активність у діяльності педагога професійного навчання та пізнавальну самостійність, спрямовану на саморозвиток та самореалізацію.

Таким чином можемо констатувати, що розвиток творчого потенціалу студентів стає можливим у ході проходження ними навчально-педагогічної практики. На наш погляд, студенти, які мають розвинені творчі здібності, легко адаптуються в умовах ЗП(ПО) та ФПО, найбільш зацікавлені в професійному та кар'єрному зростанні, досягають високих результатів у роботі педагога професійного навчання, успішно самореалізуються у професійній діяльності. Цьому сприяє, перш за все залучення студентів за період проходження навчально-педагогічної практики до активних видів творчої діяльності, їх здатності до саморозвитку, формуючи тим самим у них самостійність, креативність мислення, ініціативність, творчу активність.

Використана література:

1. Ігнатенко Г. В., Ігнатенко С. В., Логінов М. І. Росновський М. Г., Опанасенко В. П., Самусь Т. В., Вовк Б. І. Єрмоленко Є. І., Маринченко Є. О. Методичні рекомендації до проходження практик (для студентів спеціальності 015 «Професійна освіта»). Суми, 2018. 144 с.
2. Коновальчук В. І. Розвиток творчого потенціалу особистості в просторі освіти : автореф. дис. … докт. філософ. наук : 09.00.10. Київ, 2017. 38 с.
3. Моляко В. О., Музика О. Л. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень. Житомир, 2006. 320 с.

УДК 37.091.2-022.316

Войналович О. О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Інноваційна освіта передбачає наявність певних принципів. До них ми відносимо безперервність і варіативність, науковість, технологічність, включення методології у зміст освіти, діалогізм, формування екологічної свідомості, гуманізацію і рефлексивність. Основними джерелами і складовими частинами інноваційних педагогічних технологій є: соціальні перетворення і нове педагогічне мислення; наука (педагогіка, психологія, соціологія тощо); передовий перспективний досвід; досвід минулого, вітчизняний і

зарубіжний; етнопедагогіка (народна педагогіка). Саме тому впровадження інноваційних технологій вимагає від викладача: вивчення спеціальної літератури (додатково); аналізу педагогічного досвіду викладачів-новаторів; розробки плану запровадження нових технологій; оптимального поєднання гуманітарних, природничо-математичних та професійних знань [1, с. 87].

Педагогічні інновації, що використовуються викладачами в освітньому процесі, можна поділити на навчальні та виховні. Розглянемо детальніше кожну з них. Навчальні інновації суттєво поліпшують мотивацію здобувачів освіти до навчального процесу. Сюди відносяться: інтегроване навчання; технології групової навчальної діяльності; особистісно-орієнтоване навчання (для інклюзивної освіти); профільне навчання; інформаційні технології навчання; інтерактивні технології ситуативного моделювання та дискусійних питань; проєктні технології [1, с. 95]. Що ж стосується виховних інновацій, то під ними розуміють ті, що формують у здобувачів освіти особистісні цінності у контексті із загальнолюдськими. Основними є: національне виховання; громадянське виховання; виховання духовно-ціннісних орієнтирів.

Отже, використання сучасних технологій має впроваджуватись через реформування системи освіти, розробку нових дидактичних і методичних концептуальних засад освіти. Головними напрями впровадження інноваційних технологій є : створення предметно-орієнтованих та навчально-інформаційних середовищ, які дають можливість використовувати мультимедіа, системи гіпермедіа, електроні підручники тощо; освоєння засобів комунікації (комп'ютерної мережі, телефонного, телевізійного, супутникового зв'язку для обміну інформацією); навчання правил і навичок «навігації» в інформаційному просторі; розвиток дистанційної освіти [2, с. 67]. Важливо також впроваджувати інноваційні технології на рівні викладача та здобувачів освіти. На рівні викладача впровадження інноваційних технологій в процесі роботи має важливе значення, оскільки сприяє підвищенню професійної підготовки та науково-методичної компетентності викладачів, яка безпосередньо відноситься до здійснення процесу соціальної адаптації студентської молоді.

Адже впровадження педагогічних інновацій на рівні закладу освіти повинно сприяти розвитку системи продуктивного навчання, підвищенню якості освітніх послуг, співтворчості викладачів та здобувачів освіти. Що ж стосується впровадження інновацій на рівні здобувачів освіти, то в даному випадку підвищується освіченість, творча активності, відбувається процес соціальної адаптації, розвиток відповідальності за власне життя, життя оточуючих. В свою чергу педагогічний колектив зобов’язаний постійно знаходити шляхи підвищення інтересу студентів до навчання, урізноманітнюючи його зміст, форми, методи та прийоми через використання інновацій. Навчання з використанням інноваційних технологій якісно переважає над класичною освітою. Воно інтегрує процеси, які не можна об’єднувати в межах класичної освіти: навчання, працевлаштування, планування кар’єри, безперервна освіта. Проте на даний час питання впровадження інноваційних технологій вимагає серйозного науково-методичного підходу, який забезпечує роботу педагогічного колективу над реалізацією науково-методичної проблеми [3, с. 141].

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій [3, с. 56]. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та викристалізувана інноваційна позиція, здатність не лише включатися в інноваційні процеси, але й бути їх ініціатором. На новаторську педагогічну практику зорієнтовано і немало представників науки, які свої авторські програми

реалізують у закладах освіти не як експериментатори, а як учителі й вихователі. У новаторській педагогіці багатогранно втілена творча сутність освітнього процесу. Якщо наукова педагогіка розвиває загальні закономірності і теоретичні проблеми навчання та виховання, то новаторська творить ефективні педагогічні технології.

Таким чином, одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів, а розв'язання цього завдання можливе за умови впровадження інноваційних технологій навчання.

Використана література:

1. Інноваційні технології навчання : навч. посібн. для студ. [Кол. авторів ; відп. ред. Бахтіярова Х. Ш. ; наук. ред. Арістова А. В. упорядн. словника Волобуєва С. В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
2. Мариновська О. Я. Педагогічна інноватика. Менеджмент інновацій : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, Місто НВ, 2019. 504 с.
3. Столяренко О. В., Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця : навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД, 2020. 196 с.

УДК 378.091.3:5:005.336.2-029:004

Гладун Т. С.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної і медичної психології
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Швидкий розвиток сучасного суспільства, цифрових технологій та інноваційних засобів навчання вимагають від майбутніх фахівців природничих наук, нових професійних знань та вмінь, перегляду підходів щодо формування їх професійної культури. Активне використання цифрових технологій в освіті сприяє ефективності освітнього процесу на всіх його рівнях і нерозривно пов’язане з цифровізацією освіти.

Цифровізація освіти є одним із основних напрямів реформування закладів освіти, зумовленим потребами сучасного суспільства, у якому головним є індивідуальний розвиток особистості. Важливою складовою професійної компетентності майбутніх фахівців з природничих наук визначено цифрову компетентність, яка передбачає здатність та вміння логічного, системного використання інформаційних технологій. Цифрова культура дає можливість бути успішним в сучасному цифровому (інформаційному) просторі, керувати інформацією, оперативно ухвалювати рішення, формувати важливі життєві компетенції.

В умовах сьогодення спостерігається швидкий темп розвитку цифрових технологій, невпинно зростає кількість користувачів Інтернету, постійно з’являються різні пристрої, покликані спрощувати життя сучасної людини. Такі зміни впливають на всі сфери життя, включаючи і освіту. Зростають і вимоги до особистості сучасного фахівця природничих